

Rozdział I. Odmowa wszczęcia egzekucji (art. 800¹ KPC)

dr hab. Krystian Markiewicz, prof. UŚ

§ 1. Wprowadzenie

Tematyka odnosi się do ostatnich zmian w KPC, głównie w zakresie odmowy wszczęcia egzekucji uregulowanej w art. 800¹ KPC¹.

Nowelizacje dokonane od 2019 r. wprowadziły nową terminologię kodeksową. Wspomniana odmowa wszczęcia egzekucji pojawiła się obok znanego już w KPC wstrzymania się z dokonaniem czynności. Nowości należy zestawić z tradycyjnymi, funkcjonującymi w regulacjach procesowych od 100 lat czynnościami procesowymi, jak: odrzucenie, oddalenie, umorzenie, zawieszenie. Temat, który został mi powierzony podczas konferencji, łączy się z kilkoma nowymi lub znowelizowanymi przepisami KPC, ale i innych ustaw.

Ostatnie lata nowelizacji KPC wprowadziły swoiste domniemanie – wstecznictwa legislacyjnego, które podobnie ocenia *J. Gudowski*, pisząc, że „Kodeks postępowania cywilnego jest dzisiaj – jak sam postmodernizm – workiem wypchanym rozdrobnioną, eklektyczną, pozbawioną jakiegokolwiek spójności i aksjologii treścią o strukturze papki normatywnej; jest – parafrazując metaforę *Karla Poppera* – nie zegarem, którym był ongiś, lecz chmurą burzową rządzoną przez chaos”². Przez całe dziesięciolecia, wykształcała się terminologia procesowa znana wszystkim prawnikom, której teraz nadaje się nowe zna-

---

¹ Z uwagi na referaty *A. Torbusa* oraz *A. Olasia*, które są zawarte w niniejszym opracowaniu, ta problematyka nie będzie przedmiotem bliższej analizy.

² Zob. *J. Gudowski*, Kodeks postępowania cywilnego A.D. 2022. Esej o postmodernizmie, obskurantyzmie prawnym i niekompetencji, PS 2023, Nr 2, s. 39; podobnie *A. Marciniak*, Odmowa wszczęcia egzekucji sądowej, MoP 2023, Nr 9, s. 576 i n.; *R. Kulski*, Upadek polskiego Kodeksu postępowania cywilnego, MoP 2023, Nr 8, s. 463–466.

czenia albo wprowadza nowe terminy, tylko po to, by je wprowadzić i w ten sposób zaznaczyć swoją bytność legislacyjną.

§ 2. Odmowa wszczęcia egzekucji w zmianach wprowadzanych w latach 2018–2019

Przez długi czas w zasadzie nie funkcjonował problem odmowy wszczęcia egzekucji, tak jak wiele innych problemów wygenerowanych w ostatnich latach. Owszem, dyskusja łączyła się z zagadnieniem postępowania wykonawczego, egzekucyjnego i egzekucji, aczkolwiek głównie w literaturze. Przypomnijmy, że postępowanie wykonawcze jest pojęciem szerszym, odnoszącym się zarówno do przymusowego wykonania tytułu wykonawczego w drodze egzekucji, jak i innych sposobów, a postępowanie egzekucyjne – węższym, związanym z wykonaniem tytułu wykonawczego w drodze egzekucji. Z kolei egzekucja polega na zastosowaniu przez powołane do tego organy egzekucyjne przewidzianych prawem środków przymusu w celu uzyskania od dłużnika należnego wierzycielowi świadczenia ustalonego w odpowiednim akcie (tytule wykonawczym albo tytule egzekucyjnym)³. Do tego czasu obowiązywała też zasada związania komornika tytułem wykonawczym i niebadania przez niego jego treści⁴. Jak bowiem stanowił art. 804 KPC, organ egzekucyjny nie był uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

---

³ Zob. A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2023, s. 22–25; *tenże*, *Odmowa wszczęcia egzekucji*, s. 578; zob. także W. Broniewicz, *Postępowanie egzekucyjne i egzekucja w sprawach cywilnych*, PiP 1988, Nr 8, s. 39–40; K. Korzan, *Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 1986, s. 106–197; A. Ołaś, *Pojęcie czynności egzekucyjnych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym – cz. 1*, PPC 2023, Nr 3, s. 448–450.

⁴ Zob. na ten temat F. Zedler *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, t. II, Toruń 1995, s. 153; A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2023, s. 283; R. Kulski, w: A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego*, t. IV. Komentarz, Art. 730–1095¹, Warszawa 2020, s. 587–588; E. Wengerek, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, Warszawa 1972, s. 189–191; P. Osowy, *Brak zdolności procesowej lub przedstawiciela ustawowego stron postępowania egzekucyjnego – wybrane zagadnienia dotyczące kontrowersji odnośnie do interpretacji art. 818 § 1 zd. 1 KPC*, w: J. Jagiela, R. Kulski (red.), *Symbolae Andreas Marciniak Dedicatae*, Warszawa 2022, s. 693–695.

W 2019 r.⁵ w KPC pojawiły się dwa nowe paragrafy w art. 804, które w istotny sposób ograniczyły powyższą zasadę. Zgodnie z § 2, jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, a wierzyciel nie przedłożył dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 1¹, organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie⁶. Ta sama nowelizacja wprowadziła art. 782¹ KPC, który stanowił o odmowie nadania klauzuli wykonalności. Sąd tak orzeka, jeżeli:

- 1) w świetle okoliczności sprawy jest oczywiste, że wniosek jest sprzeczny z prawem albo zmierza do obejścia prawa;
- 2) z okoliczności sprawy i treści tytułu egzekucyjnego wynika, że objęte tytułem wykonawczym roszczenie uległo przedawnieniu, chyba że wierzyciel przedstawi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia.

Te działania legislacyjne od razu wywołały wątpliwości interpretacyjne. Jak podkreśla się w literaturze, „(...) przepisy art. 797 § 1¹, art. 804 § 2 i art. 825 pkt 1¹ KPC przelamują fundamentalną zasadę zakazu badania przez organ egzekucyjny zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, stanowiącą podstawę rozgraniczenia postępowania rozpoznawczego i egzekucyjnego i związanego z tym podziału zadań i kompetencji pomiędzy sądem rozstrzygającym sprawy cywilne a organem egzekucyjnym. Prowadzi to w rzeczywistości do częściowego przekształcenia postępowania egzekucyjnego w postępowanie rozpoznawcze (w spór) o wymagalność roszczenia stwierdzo-

---

⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1469 ze zm.

⁶ Zob. A. Marciniak, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2023, s. 283, który trafnie wskazuje, że co do przedawnienia powinno być wydane postanowienie o oddaleniu wniosku o wszczęcie egzekucji, a nie odmowa wszczęcia, zaś niezłożenie dokumentu jest brakiem formalnym, który powinien skutkować zwrotem wniosku. Wyrażeniem „odmowa wszczęcia egzekucji” posługiwała się wcześniej nauka. W. Broniewicz, Postępowanie egzekucyjne, s. 40–46 wskazuje, że odmowa wszczęcia egzekucji ma miejsce we wszystkich tych przypadkach, gdy organ egzekucyjny nie wszczyna egzekucji z innych względów niż wola wierzyciela zakończenia postępowania przejawiona w początkowym stadium postępowania egzekucyjnego. Te inne względy mogą mieć różny charakter. Będzie to zatem zwrot pisma zawierającego wniosek o wszczęcie egzekucji, gdy dotknięty jest nieuzupełnionymi brakami formalnymi. Ponadto sytuacja niedopuszczalności wniosku wiążąca się z przesłankami procesowymi, gdy następuje umorzenie postępowania, jak również przypadki bezzasadności wniosku łączące się z istnieniem przesłanek materialnych, a prowadzące do oddalenia wniosku. Zob. również W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2020, s. 586.

nego tytułem wykonawczym, co oczywiście nie pozostaje bez negatywnego wpływu na skuteczność egzekucji i należytą ochronę praw wierzyciela”⁷.

To nie były jedyne zmiany łączące się z czynnością odmowy wszczęcia egzekucji. Ustawa z 22.3.2018 r. o komornikach sądowych⁸ w określonych sytuacjach przyznawała kompetencje komornikowi wybranemu przez wierzyciela do odmowy wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym (art. 10 ust. 4). Z kolei ust. 8 art. 10 stanowi, że komornik wybrany przez wierzyciela może odmówić danemu wierzycielowi przyjęcia sprawy, jeżeli liczba wniosków egzekucyjnych, jakie wpłynęły do kancelarii w danym roku od tego wierzyciela, przekroczyła 100. W ust. 12 zaś jest mowa o tym, że w przypadku odmowy wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, komornik wydaje postanowienie. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi wraz z tytułem wykonawczym i wnioskiem egzekucyjnym. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 8, skarga na postanowienie nie przysługuje⁹.

R. *Kulski* komentując te regulacje, zauważył, że pojęcie „odmowa wszczęcia egzekucji”, na gruncie art. 10 ust. 10 i 12 KomSądU, stanowi odrębną kategorię odmowy wszczęcia egzekucji, pozostającą bez związku z odmową wszczęcia egzekucji, o której mowa w przepisach art. 804 § 2 i art. 804² § 2 KPC. Jak wskazał, „odmowa wszczęcia egzekucji nie może polegać na oddaleniu wniosku o wszczęcie egzekucji, gdyż wymagalność roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym nie należy do przesłanek zasadności wniosku o wszczęcie egzekucji”¹⁰. Dalej zauważa, że odmowa wszczęcia egzekucji, o której mowa w art. 804 § 2 KPC, ma charakter autonomiczny i należy nadawać odrębne znaczenie w stosunku do oddalenia wniosku o wszczęcie egzekucji. W przypadku oddalenia wniosku o wszczęcie egzekucji, podobnie jak oddalenia powództwa w procesie, postanowienie takie kończy postępowanie. Wątpliwości dotyczyły odmowy wszczęcia egzekucji ze względu na przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym. Cytowany autor prezentował stanowisko, że

---

⁷ Zob. A. *Marciniak*, Postępowanie cywilne rozpoznawcze a postępowanie egzekucyjne, GSP 2022, Nr 5, s. 98–120.

⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 1691 ze zm.

⁹ Zob. też G. *Sikorski*, w: K. *Flaga-Gieruszyńska* (red.), Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. System Postępowania Cywilnego, t. 8, Warszawa 2021, s. 299–302; A. *Marciniak*, Odmowa wszczęcia egzekucji, s. 581–582.

¹⁰ Zob. R. *Kulski*, w: A. *Marciniak* (red.), Kodeks postępowania cywilnego, t. IV, 2020, s. 594.

w tej sytuacji orzeczenie nie kończy postępowania egzekucyjnego i potrzebne do tego jest umorzenie postępowania egzekucyjnego wydane w następstwie odmowy wszczęcia egzekucji (art. 355 w zw. z art. 13 § 2 KPC). Dodatkową argumentację upatrywał w art. 825 pkt 1¹ KPC, zgodnie z którym umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek (żądanie) dłużnika nastąpi w razie przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym, jeżeli wierzyciel nie wykaże przerwania biegu przedawnienia¹¹. Inni przedstawiciele nauki przyjmowali odmienny pogląd, że organ egzekucyjny odmawiając wszczęcia egzekucji na podstawie art. 804 § 2 KPC, nie powinien wydawać postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, a postanowienie o odmowie powinno być uznane za kończące postępowanie¹².

Praktyka problem ten łączyła nie tylko z zagadnieniem potrzeby wydania jednego czy dwóch orzeczeń w sprawie, ale też z regulacją dotyczącą kosztów postępowania. Zgodnie bowiem z art. 30 KosztKomU w razie oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub wskazania we wniosku o wszczęcie egzekucji osoby niebędącej dłużnikiem, komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia. W takim przypadku komornik nie ściąga ani nie pobiera opłaty od dłużnika, a opłatę ściągniętą lub pobraną zwraca dłużnikowi. Przepisów art. 29 ust. 1–3 nie stosuje się. Regulację tę należy zestawić z zasadą wynikającą z art. 770 § 1 KPC, zgodnie z którą dłużnik zwraca wierzycielowi koszty niezbędne do celowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Przyjęto, że regulacja art. 30 KosztKomU jest szczególna do tej z KPC. Podkreślono przy tym, że niecelowość wszczęcia postępowania egzekucyjnego, która wiąże się z art. 770 KPC i art. 30 KosztKomU, obejmuje także postępowanie egzekucyjne wszczęte w celu egzekucji roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, które uległo przedawnieniu. Na tej podstawie przyjęto, że odmowa

---

¹¹ Tak tamże, s. 594–595; A. Marciniak, Charakter prawny i skutki odmowy wszczęcia egzekucji w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, PPE 2019, Nr 12, s. 85, 87; *tenże*, Odmowa wszczęcia egzekucji, s. 584; M. Ged, Ukończenie sądowego postępowania egzekucyjnego, Warszawa 2023, s. 163. Odmiennie: SN (z udziałem neosędziów) w uchw. z 26.4.2022 r., III CZP 91/22, Legalis – wskazano tam, że wydane w tym wypadku postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji wywołuje skutek zrównany z umorzeniem postępowania; tak również A. Adamczuk, w: M. Manowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. II. Art. 478–1217, Lex/el. 2022, art. 804, uw. 2; A. Ołaś, Odmowa wszczęcia egzekucji po nowelizacji KPC z 9 marca 2023 r. – zagadnienia wybrane, PPE 2023, Nr 6, s. 17–19.

¹² Z. Woźniak, Badanie przedawnienia roszczenia w postępowaniu egzekucyjnym, w: M. Dziurda, T. Zembrzusi (red.), Praktyka wobec nowelizacji postępowania cywilnego. Konsekwencje zmian, Warszawa 2021, s. 531–532.

wszczęcia egzekucji na podstawie art. 804 § 2 KPC uprawnia komornika do wydania na podstawie art. 30 KosztKomU postanowienia o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia¹³, a komornikowi na zasadach ogólnych przysługuje zwrot niezbędnych wydatków gotówkowych poniesionych przez niego w toku postępowania egzekucyjnego, w którym doszło do odmowy wszczęcia egzekucji (art. 5 w zw. z art. 6 KosztKomU)¹⁴.

§ 3. Geneza art. 800¹ KPC

W praktyce egzekucyjnej powstał chaos. Nie było jednoznacznej odpowiedzi, czy wystarczające jest jedno postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji, czy niezbędne jest także postanowienie o umorzeniu postępowania. Wątpliwości dotyczyły również zaskarżalności tych orzeczeń oraz kosztów postępowania.

To wszystko zmusiło ustawodawcę do opracowania kolejnej nowelizacji, która jest swoistą polemiką z doktryną. Siła argumentów miała usiąść argumentowi siły polityczno-legislacyjnej. Tym kolejnym krokiem, będącym przedmiotem niniejszych rozważań, była nowelizacja KPC dokonana ZmKPC23.

W jej wyniku dodano art. 800¹ KPC. Stanowi on w § 1, że organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji, jeżeli:

- 1) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 199 § 1; albo

---

¹³ Zob. uchw. SN (z udziałem neosędziów) z 26.4.2022 r., III CZP 91/22, Legalis. Jednak S. Cieślak – przy dokonanej wykładni art. 804 § 2 KPC – uzależnia ocenę braku celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez wierzyciela od zachowania dłużnika, który może spełnić świadczenie przedawnione, które nie będzie świadczeniem nienależnym – S. Cieślak, Przedawnienie roszczenia a oczywiście niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Glosa do uchw. SN z 26.4.2022 r., III CZP 91/22, PPE 2023, Nr 2, s. 90–92.

¹⁴ Zob. R. Kulski, w: A. Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego, t. IV, 2020, s. 595; J. Jagiela, Opłaty komornicze i zakres ich miarkowania w świetle ustawy o kosztach komorniczych, w: A. Marciniak (red.), Analiza i ocena ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych, Sopot 2018, s. 409–416; M. Uliasz, Opłaty egzekucyjne według ustawy o kosztach komorniczych, w: A. Marciniak (red.), Analiza i ocena ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych, Sopot 2018, s. 382–384; por. M. Klonowski, w: R. Reiwer (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz, Warszawa 2021, art. 30.

- 2) przepis szczególny tak stanowi; albo
- 3) wniosek o wszczęcie egzekucji z innych przyczyn jest niedopuszczalny.

Zgodnie z § 2 w razie odmowy wszczęcia egzekucji organ egzekucyjny wstrzymuje się z dalszymi czynnościami, a wniosek o wszczęcie egzekucji nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego złożeniem¹⁵.

Jednocześnie zmieniono art. 804 § 2 KPC, który otrzymał brzmienie: „§ 2. Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, a wierzyciel nie przedłożył dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 1¹, organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wierzyciela do uzupełnienia braków wniosku. Nie dotyczy to przedawnienia odsetek wymagalnych po powstaniu tytułu wykonawczego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie”.

Zmianie uległ też art. 804² § 2 KPC, który stanowi, że w przypadku niezłożenia przez wnioskodawcę dokumentów, o których mowa w § 1 – wskazujących na przejście uprawnień na inną osobę – organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wnioskodawcy do uzupełnienia braków wniosku. Dla zrozumienia tej nowelizacji warto sięgnąć do uzasadnienia projektu ustawy¹⁶. Czytamy tam, że nowy art. 8001 KPC ma na celu wyeliminowanie rozbieżnych praktyk w zakresie czynności podejmowanych w odniesieniu do wniosków niedopuszczalnych, w tym takich, w odniesieniu do których mogą zachodzić warunki opisane w art. 199 § 1 KPC, albo wymienione szczegółowo w ustawie (np. art. 804 § 2 KPC). W tym celu proponuje się przyjąć, że we wskazanych przypadkach komornik wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji, znane już z niektórych przepisów KPC i KomSądU. Jednocześnie w § 2 przyjęto, że wydając takie orzeczenie, komornik powinien wstrzymać się z jakimikolwiek czynnościami, co oznacza, że złożenie wniosku egzekucyjnego – jakkolwiek powoduje konieczność podjęcia określonych formalnych czynności – nie może i nie powinno skutkować wszczęciem egzekucji, rozumianej jako zastosowanie określonych środków egzekucyjnych. Dodatkowo w razie odmowy wszczęcia egzekucji – niezależnie od podstaw odmowy – wniosek o wszczęcie egzekucji nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego złożeniem. Rozwiązanie takie eliminuje w szczególności możliwość przerwania biegu przedawnienia przez złożenie takiego wadliwego wniosku. Taka konstrukcja powoduje też, że niedopuszczalne jest przyjęcie, iż w razie odmowy wszczęcia egzekucji możliwe jest dodatkowo umorzenie

---

¹⁵ Podobna regulacja, co do braku skutków, zawarta jest w art. 130 i 182 KPC.

¹⁶ Zob. Uzasadnienie projektu ustawy, druk sejmowy Nr 2650, Sejm IX kadencji.

postępowania egzekucyjnego. Zabieg taki byłby zbędny, albowiem ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie odmowy wszczęcia egzekucji wyczerpuje sens i cel postępowania wszczynanego przed komornikiem i niejako zawiera w sobie odmowę prowadzenia postępowania egzekucyjnego, w toku którego dochodzi do stosowania poszczególnych sposobów egzekucji. Umorzenie postępowania wchodzi natomiast w rachubę tylko w przypadkach, gdy doszło do skutecznego wszczęcia takiego postępowania, a przeprowadzenie egzekucji nie było niedopuszczalne¹⁷.

Z dotychczasowych wywodów wyłania się kilka zagadnień. Pierwsze (konstrukcyjne) dotyczące rozróżnienia pojęć egzekucja i postępowanie egzekucyjne, o czym wyżej była już mowa. Kolejne, dotyczące podstaw odmowy wszczęcia egzekucji, charakteru prawnego tych podstaw, możliwego etapu badania i wreszcie dopuszczalności zażalenia.

§ 4. Odmowa wszczęcia egzekucji i jej podstawy

Cytowany art. 800¹ § 1 pkt 1 KPC odwołuje się do art. 199 § 1 KPC, co w oczywisty sposób skutkuje koniecznością choćby skrótowych rozważań na temat przesłanek i analizy regulacji zawartej w tym ostatnim przepisie. Kolejny punkt tego paragrafu odnosi się do tych sytuacji, które będą określały przepisy szczególne. Wreszcie ostatni punkt stanowi o sytuacjach, gdy wniosek o wszczęcie egzekucji z innych przyczyn jest niedopuszczalny. Analiza literalna tego przepisu prowadzi do konstatacji, że wniosek jest niedopuszczalny z przyczyn określonych w art. 199 § 1 KPC oraz z innych przyczyn. Antycypując dalsze wywody, w grę wchodzi jurysdykcja krajowa i immunitet procesowy. Kategoria zawarta w pkt 2 nie stanowi tyle o niedopuszczalności wniosku, co o sytuacjach, gdy ustawodawca arbitralnie zadecyduje, że organ egze-

---

¹⁷ Jak pisze J. Gołaczyński, Kodeks postępowania cywilnego. Nowelizacja z 9.3.2023 r. Komentarz, Warszawa 2023, s. 363: „(...) z powyższymi zmianami zharmonizowano art. 30 KosztKomU, w którym wyraźnie wskazano, że odmowa wszczęcia egzekucji nie stanowi podstawy obciążenia wierzyciela opłatą za oczywiście bezzasadne wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Odmowa wszczęcia egzekucji jest w tym przypadku utożsamiana z odmową wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Skoro zatem złożony wniosek nie wywołuje żadnych skutków, brak jest podstaw do obciążenia wierzyciela opłatą”; por. A. Ołaś, Odmowa wszczęcia egzekucji, s. 20–22.

kucyjny ma odmówić wszczęcia egzekucji, jak to jest np. w art. 804 § 2, art. 804² § 2 KPC¹⁸.

Sformułowanie użyte w ustawie „odmowa wszczęcia egzekucji” należy zestawić ze zgodnie przyjmowanym przez doktrynę podziałem na postępowanie egzekucyjne i egzekucję oraz zasadami logiki wskazującymi na to, że odmówić wszczęcia czegoś można tylko przed wszczęciem. Intencje ustawodawcy wyrażone w tym przepisie są na kursie kolizyjnym i nie wytrzymują tej próby. Zasadne jest bowiem twierdzenie, że po tym momencie, a więc po wszczęciu egzekucji, oddziaływanie tego przepisu się dezaktualizuje, bądź jak wskazuje *A. Marciniak*, staje się bezprzedmiotowe, bo wniosek o jego wszczęcie osiągnął już swój cel¹⁹. Do zagadnienia tego odniosę się w dalszej części rozdziału.

Jak wskazuje się w literaturze, „operowanie nazwą przesłanki postępowania egzekucyjnego, z uwzględnieniem ich systematyki na przesłanki procesowe i przesłanki materialne, wypada uznać za poprawne pod względem merytorycznym i logicznym. Słowo «przesłanki» wskazuje na okoliczności, od których zależy dopuszczalność postępowania egzekucyjnego albo – w innym ujęciu – dopuszczalność wniosku o wszczęcie egzekucji. Z kolei pojęcie przesłanek merytorycznych (ew. przesłanek materialnych) wskazuje na okoliczności warunkujące osiągnięcie celu, dla którego postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte albo – w innym ujęciu – na zasadność wniosku o wszczęcie egzekucji”²⁰. Jest oczywiste, że okoliczności, o których mowa w art. 199 KPC, to prze-

---

¹⁸ W literaturze trafnie zwraca się uwagę, że przyjęta przez ustawodawcę w tym przepisie konstrukcja jest wadliwa. Nawet bowiem w braku art. 800¹ § 1 pkt 2 KPC, już z treści wymienionych przepisów szczególnych można byłoby wyprowadzić wniosek, że w razie spełnienia się przewidzianych w nich przesłanek, powinno dochodzić do odmowy wszczęcia egzekucji [A. Sadza, w: P. Rylski (red. nacz.), A. Olaś (red. cz. III), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Legalis 2023, Nb 16 do art. 800¹; M. Dziurda, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz do nowelizacji z 2023 r., Warszawa 2023, s. 469].

¹⁹ Po tym momencie ujawnienie się tych przeszkód prowadzi do zawieszenia lub umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 818, 824, 825 KPC; zob. E. Wengerek, Pojęcie, przedmiot i przesłanki postępowania egzekucyjnego, w: J. Jodłowski (red.), Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego. Zbiór studiów, Ossolineum 1974, s. 376 i n.; A. Józefowicz, Czynności procesowe organu egzekucyjnego przed wszczęciem egzekucji, NP 1963, Nr 10, s. 1105 i n.; A. Marciniak, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2023, s. 283; A. Olaś, Odmowa wszczęcia egzekucji, s. 21; K. Flaga-Gieruszyńska, Wszczęcie egzekucji, Sopot 2020, s. 18–19.

²⁰ A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp do ochrony prawnej w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2021, s. 365–366; A. Olaś, Pojęcie czynności egzekucyjnych, s. 449.

słanki procesowe. Z kolei, o czym będzie mowa w dalszej części, przedawnienie dochodzonego roszczenia, do którego odsyła art. 804 § 2 KPC, to przesłanka materialnoprawna. Inny charakter ma niezłożenie wymaganego dokumentu (art. 804² § 2 KPC), co intuicyjnie łączymy z brakiem formalnym, a nie przesłanką procesową czy materialnoprawną. Anonsowana niejednorodność podstaw do odmowy wszczęcia skutkuje potrzebą bardziej szczegółowego ich omówienia.

Komentowany art. 800¹ § 1 KPC w pkt 1 odsyła do art. 199 § 1 KPC. Zbieg ten jest o tyle zaskakujący, że według przeważającego poglądu, przepis art. 199 § 1 KPC nie ma zastosowania w postępowaniu egzekucyjnym²¹. Zgodnie z art. 199 KPC w § 1 sąd odrzuci pozew, jeżeli:

- 1) droga sądowa jest niedopuszczalna;
- 2) o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona;
- 3) jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie.

W zasadzie nie ma wątpliwości, jeżeli chodzi o postępowanie egzekucyjne, że **dopuszczalność drogi sądowej**, a w postępowaniu egzekucyjnym – dopuszczalność drogi egzekucji sądowej, można uznać za przesłankę procesową²². Wystąpienie tej przesłanki powoduje przyjęcie wniosku o wszczęcie egzekucji przez organ egzekucyjny w celu przeprowadzenia egzekucji świadczenia wskazanego w tym wniosku. Organ egzekucyjny daje temu przyjęciu wyraz przez wszczęcie egzekucji, co następuje przez dokonanie pierwszej czynności egzekucyjnej (art. 805 § 1 KPC).

Do tej pory, jak zasadnie przyjmowano, niedopuszczalność drogi sądowej w postępowaniu egzekucyjnym powodowała umorzenie tego postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 1 i 2 KPC. Wbrew wyrażanym opiniom niedopuszczalność ta nie prowadzi do odrzucenia wniosku o wszczęcie egzekucji

---

²¹ A. Marciniak, Odmowa wszczęcia egzekucji, s. 578; M. Dziurda, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, s. 468; A. Sadza, w: P. Rylski (red. nacz.), A. Olaś (red. cz. III), Kodeks postępowania cywilnego, 2023, Nb 12 do art. 800¹.

²² J. Jankowski, Dopuszczalność drogi egzekucji sądowej, PPE 2015, Nr 2; A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp, s. 368–369; K. Korzan, Sądowe postępowanie, s. 131; M. Dziurda, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, s. 468.

na podstawie art. 199 § 1 w zw. z art. 13 § 2 KPC²³, gdyż regulacja zawarta w art. 824 § 1 pkt 1 i 2 KPC ma charakter szczególny w stosunku do art. 199 § 1 pkt 1 KPC. Z art. 824 § 1 pkt 1 i 2 KPC przyjmowano, że umorzenie postępowania egzekucyjnego z powodu niedopuszczalności drogi sądowej jest aktualne, niezależnie od tego, czy niedopuszczalność ta ma charakter pierwotny, tj. zachodzący już w chwili wszczęcia postępowania (co następuje zasadniczo przez złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji), czy też następczy, tj. powstały dopiero w toku postępowania²⁴.

Analogiczne uwagi dotyczą przesłanki **jurysdykcji krajowej**, którą należy traktować jako podstawę do odmowy wszczęcia egzekucji z art. 800¹ § 1 pkt 3 KPC. Jurysdykcja krajowa decyduje o dopuszczalności postępowania egzekucyjnego. Rozstrzyga o tym organ egzekucyjny przez wszczęcie egzekucji, co następuje przez dokonanie pierwszej czynności egzekucyjnej (art. 805 KPC). Brak jurysdykcji krajowej w postępowaniu egzekucyjnym powoduje natomiast umorzenie tego postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 KPC. Również i w tym zakresie przyjmuje się, że jest to regulacja szczególna w stosunku do art. 1099 KPC²⁵.

Przed omawianą nowelizacją przyjmowano, że brak którejs z dwóch wyżej wskazanych przesłanek procesowych prowadzi zawsze do jednolitego skutku, jakim jest umorzenie postępowania egzekucyjnego. Czyniono jednak koncepcje w zakresie oddalenia wniosku o wszczęcie egzekucji lub odrzucenia wniosku egzekucyjnego²⁶. Jednak to właśnie moment wszczęcia egzekucji czynił bezprzedmiotowym oddalenie wniosku o jej wszczęcie i wówczas postępowanie należało umorzyć (na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 i 5 w zw. z art. 355 w zw. z art. 13 § 2 KPC)²⁷. Można więc postawić już tutaj roboczą tezę, że mo-

---

²³ Zob. R. Kulski, Upadek polskiego, s. 464.

²⁴ J. Jankowski, Dopuszczalność drogi, s. 5 i n.; A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp, s. 369; A. Olaś, Pojęcie czynności egzekucyjnych, s. 449.

²⁵ A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp, s. 370; *tenże*, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2023, s. 64–68.

²⁶ Taki pogląd wyraził K. Korzan, Sądowe postępowanie, s. 131, który przy określeniu wszczęcia sprawy egzekucyjnej (z chwilą złożenia wniosku i przyjęcia go przez organ egzekucyjny), przewiduje odrzucenie wniosku egzekucyjnego w sprawie, w której droga postępowania egzekucyjnego jest niedopuszczalna. Odrzucenie wniosku oznacza odmowę wszczęcia postępowania egzekucyjnego, zob. W. Broniewicz, Postępowanie egzekucyjne, s. 40–46.

²⁷ A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp, s. 371–372.

ment wszczęcia egzekucji będzie ograniczał stosowanie art. 800¹ KPC na rzecz regulacji nadal obowiązujących, w tym art. 824 KPC²⁸.

Kolejną przesłanką procesową to **zdolność sądowa**. Do nowelizacji wprowadzającej art. 800¹ KPC przyjmowano, że zdolności sądowej strony, jako przesłanki postępowania egzekucyjnego, dotyczy art. 824 § 1 pkt 2 KPC. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli wierzyciel lub dłużnik nie ma zdolności sądowej, postępowanie umarza się z urzędu. Należy przy tym podkreślić, że dopuszczalność umorzenia warunkowana jest bezskutecznym upływem terminu wyznaczonego przez organ egzekucyjny na uzupełnienie tego braku (art. 824 § 2 KPC). Znow zakładano, że jest to norma szczególna i art. 177 § 1 pkt 1 oraz art. 199 § 1 pkt 3 w zw. z art. 13 § 2 KPC nie mają zastosowania²⁹. Przypomnijmy także, że nowy przepis art. 800¹ KPC nie daje podstaw do zawieszenia postępowania z urzędu również w razie śmierci wierzyciela lub dłużnika, a przewiduje to wprost art. 819 § 1 zd. 1 KPC. Powstaje więc pytanie, jakie są relacje między art. 800¹ a art. 819 i 824 KPC. Wydaje się, że i w tym wypadku tylko na początkowym etapie postępowania, a więc przed wszczęciem egzekucji, można stosować art. 800¹ KPC³⁰.

Sytuacja o tyle się komplikuje, że w literaturze i orzecznictwie sporne było, czy organ egzekucyjny bada taką przesłankę procesową w okresie przed nadaniem klauzuli wykonalności³¹. Jeśli więc przyjąć, że takiej możliwości nie

---

²⁸ Podobnie A. Marciniak, *Odmowa wszczęcia egzekucji*, s. 578; A. Sadza, w: P. Rylski (red. nacz.), A. Olaś (red. cz. III), *Kodeks postępowania cywilnego*, 2023, art. 800¹, uw. 4 i 5; M. Dziurda, *Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz*, s. 467.

²⁹ Zob. M. Dziurda, w: A.G. Harla (red.), *Umorzenie sądowego postępowania egzekucyjnego*. Podstawy i skutki, Sopot 2022, rozdz. 7, uw. 1; A. Marciniak, *Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym*, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Dostęp*, s. 372–373; *tenże*, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2023, s. 130; zob. uchw. SN z 17.12.2010 r., III CZP 93/10, Legalis; zob. też M. Dziurda, *Szczególna zdolność sądowa a postępowanie egzekucyjne*, w: J. Jagiela, R. Kulski (red.), *Symbolae Andreas Marciniak Dedicatae*, Warszawa 2022, s. 3 i n.

³⁰ Podobnie A. Marciniak, *Odmowa wszczęcia egzekucji*, s. 579.

³¹ Por. W. Broniewicz, *Postępowanie egzekucyjne*, s. 43; J. Jagiela, w: A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego*, t. IV. Komentarz do art. 730–1095¹, Warszawa 2020, s. 681; uchw. SN z 23.2.1995 r., III CZP 11/95, OSP 1995, Nr 9, poz. 197. Co do aktualności tej uchwały w związku z treścią art. 804 § 1 KPC, zob. M. Dziurda, w: A.G. Harla (red.), *Umorzenie sądowego postępowania egzekucyjnego*, rozdz. 7, uw. 4. Natomiast za dopuszczalnością badania zdolności sądowej w postępowaniu egzekucyjnym bez ograniczeń, jakie miałyby wynikać z art. 804 § 1 KPC (mimo oznaczenia stron w tytule wykonawczym) – zob. J. Jagiela, w: A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego*, t. IV, 2020, art. 824, Nb 2; M. Łochowski, w: T. Szancilo (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*. Art. 459–1217, t. II, Warszawa 2023, art. 824, Nb 4; zob. również A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa

ma, to zastosowanie art. 800¹ KPC nie tylko byłoby ograniczone momentem wszczęcia egzekucji, ale i tym, by brak tej przesłanki wystąpił między wydaniem tytułu wykonawczego a wszczęciem egzekucji. Tym samym wbrew intencji ustawodawcy przepis ten w stosunku do zdolności sądowej będzie miał dalece marginalne znaczenie. Za taką wykładnią przemawia fakt, że art. 819 i 824 KPC dają organowi egzekucyjnemu kompetencje do uzupełnienia tego braku (art. 819 § 1 zd. 2 i art. 824 § 2 KPC), podczas gdy, jak już była mowa, takiej możliwości nie daje ustawodawca w nowo wprowadzonych przepisach. Wykładnia przepisów musi zaś uwzględniać nie przede wszystkim wygodę organu procesowego, lecz prawa stron, które realizują swoje prawo do sądu, także w postępowaniu egzekucyjnym³².

Podobnie rzecz się ma odnośnie do kolejnej przesłanki procesowej wymienionej w art. 199 § 1 pkt 3 KPC, czyli **zdolności procesowej**. Przypomnijmy, że zgodnie z art. 818 § 1 KPC organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu, jeżeli się okaże, że wierzyciel lub dłużnik nie ma zdolności procesowej ani przedstawiciela ustawowego. Na wniosek wierzyciela, a w wypadku gdy egzekucja została wszczęta z urzędu bez takiego wniosku, sąd ustanowi dla dłużnika niemającego zdolności procesowej kuratora na czas do ustanowienia przedstawiciela ustawowego. Jest to norma szczególna, w stosunku do art. 199 § 1 pkt 3 KPC. Podkreśla się, że dla zawieszenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 818 § 1 KPC bez znaczenia pozostaje, czy brak ten ma charakter pierwotny, czy też następczy. Nieuzupełnienie takiego braku skutkuje umorzeniem postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 KPC³³.

Wskazany art. 199 § 1 pkt 3 KPC odnosi się do przesłanki **nienależytego składu organów strony**. Jeśli takie braki dotyczą wierzyciela, należy wówczas w drodze analogii stosować art. 818 KPC i postępowanie egzekucyjne zawiesić, a w przypadku gdy czynności zmierzające do uzupełniania braku (ustanowienie kuratora) nie przyniosą rezultatu – organ egzekucyjny powinien umorzyć postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 KPC. Gdy brak tej

---

2023, s. 130, co do badania zdolności sądowej zarówno przed, jak i po nadaniu klauzuli wykonalności, choć tylko w odniesieniu do wszczętego przed organem egzekucyjnym postępowania.

³² Podobnie z inną argumentacją A. Marciniak, *Odmowa wszczęcia egzekucji*, s. 579.

³³ A. Marciniak, *Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym*, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Dostęp*, s. 373–374; *tenże*, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2023, s. 131; por. W. Broniewicz, *Postępowanie egzekucyjne*, s. 42; P. Osowy, *Brak zdolności procesowej lub przedstawiciela ustawowego stron postępowania egzekucyjnego – wybrane zagadnienia dotyczące kontrowersji odnośnie do interpretacji art. 818 § 1 zd. 1 KPC*, w: J. Jagiela, R. Kulski (red.), *Symbolae*, s. 692–696 i cyt. tam lit. i orzecznictwo.

przesłanki dotyczy dłużnika, art. 818¹ § 1 KPC zawiera regulację szczególną. Zgodnie z nią braki w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej dłużnikiem nie stanowią podstawy do zawieszenia postępowania egzekucyjnego³⁴.

Kolejne dwie przesłanki zawarte są w pkt 2 art. 199 § 1 KPC. Mowa tu o **powadze rzeczy osądzonej i zawisłości postępowania**. Brak zgody w literaturze co do aktualności tych przesłanek, jednak za dominujący należy przyjąć pogląd o nieaktualności tych podstaw w postępowaniu egzekucyjnym³⁵. Niewyłączenie tych podstaw w art. 800¹ § 1 pkt 1 KPC jest potwierdzeniem bezładu legislacyjnego.

Wyżej już – dla klarowności wyводу – wraz z dopuszczalnością drogi sądowej (art. 800¹ § 1 pkt 1 KPC) zostało omówione zagadnienie jurysdykcji krajowej, którą kwalifikowano jako inną podstawę niedopuszczalności wszczęcia egzekucji (art. 800¹ § 1 pkt 3 KPC). Do tej ostatniej grupy należy też zaliczyć **immunitet egzekucyjny** (art. 1115 KPC). Mowa tutaj o niepodleganiu określonych podmiotów władzy organów egzekucyjnych danego państwa w zakresie spraw egzekucyjnych z ich udziałem³⁶. Jest to przesłanka o charakterze ujemnym, gdyż jej istnienie powoduje umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 KPC.

Wreszcie należy się odnieść do podstawy odmowy wszczęcia egzekucji zawartej w art. 800¹ § 1 pkt 2 KPC, co odsyła nas do **przepisów szczególnych**. Te znajdujemy w art. 804 § 2 KPC, stanowiącym wyjątek od reguły związania organu egzekucyjnego tytułem wykonawczym (§ 1)³⁷. Trafnie się za-

---

³⁴ A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp, s. 374; M. Dziurda, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, s. 468.

³⁵ Jedni autorzy okoliczności te traktują jako przesłanki procesowe, bez bliższego uzasadnienia (P. Pogonowski), inni przyjmują je z pewnymi modyfikacjami (E. Wengerek, J. Misztal-Konecka) albo odmawiają im takiego charakteru (W. Broniewicz, K. Korzan) – A. Marciniak, Problem przesłanek procesowych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w: K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), Dostęp, s. 374–379; K. Korzan, Sądowe postępowanie, s. 131 i n.; E. Wengerek, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1970, s. 79–80.

³⁶ Zob. A. Marciniak, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2023, s. 66–68; P. Grzegorzczak, Immunitet państwa w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010, s. 317 i n.; K. Szczechowicz, Immunitet egzekucyjny, PPE 2023, Nr 2. s. 31 i n.

³⁷ S. Cieślak, Przedawnienie roszczenia, s. 84–85, dokonuje wykładni prowadzącej do braku powinności uwzględnienia przez organ egzekucyjny z urzędu upływu terminu przedawnienia z wyjątkiem roszczeń skierowanych przeciwko konsumentom. W pozostałych przypadkach badanie powinno zostać przeprowadzone w następstwie zarzutu dłużnika, zgodnie z art. 825 pkt 1¹ KPC i stać się podstawą postanowienia o umorzenie postępowania.

uważa, że kwestia przedawnienia dotyczy podstaw materialnoprawnych i skutkować powinna oddaleniem wniosku o wszczęcie egzekucji, a nie odmową wszczęcia egzekucji³⁸. Z kolei inny szczególny przepis wskazujący na taką czynność organu egzekucyjnego umiejscowiony jest w art. 804² KPC. Dotyczy on przejścia uprawnienia na inną osobę i wykazania przejścia uprawnienia dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Jak stanowi § 2 tego artykułu, w przypadku niezłożenia przez wnioskodawcę dokumentów, o których mowa w § 1, organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wnioskodawcy do uzupełnienia braków wniosku. W przypadku, o którym mowa w § 2, odpis postanowienia doręcza się tylko wnioskodawcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie (§ 3). W tym wypadku brak takiego dokumentu powinien skutkować ostatecznie zwrotem wniosku z powodu przeszkód formalnych (art. 130 § 2 w zw. z art. 13 § 2 KPC)³⁹.

§ 5. Brak procedury konwalidacyjnej

Przepis art. 800¹ KPC nie przewiduje postępowania naprawczego. Odesłanie tylko do art. 199 § 1 KPC, ale już nie do § 2, wskazuje na to, że jest to konsekwentne założenie negatywnego ustosunkowania się organu egzekucyjnego *a limine*. Zwraca jednak uwagę drastyczne i niczym niewytłumaczalne zróżnicowanie sytuacji osób będących w podobnej sytuacji procesowej. Otóż art. 199 § 2, art. 818, 819, 824 § 2 KPC, a także art. 130 § 2 KPC przewidują taką procedurę, w sytuacji gdy brak dotyczy zdolności sądowej, procesowej, przedstawiciela ustawowego, braku dokumentów. Tym samym nie ma żadnych racji, by pozbawiać takiej możliwości na gruncie tego przepisu.

---

³⁸ Zob. A. Marciniak, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2023, s. 283; zob. K. Korzan, Sądowe postępowanie, s. 132–133, uw. w pkt 2 tego artykułu.

³⁹ Zob. szerzej A. Marciniak, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2023, s. 283; *tenże*, Odmowa wszczęcia egzekucji, s. 580–581; podobnie K. Flaga-Gieruszewska, Wszczęcie egzekucji, s. 18–19 oraz referaty zawarte w niniejszej monografii A. Torbusa (rozd. II) i A. Olasia (rozd. III).